

گزارش دوره بیست و سوم طرح شاخص مدیران خرید (PMI) کل اقتصاد

مرداد ۱۴۰۰

۴۶,۵۹

شامخ کل اقتصاد
دوره بیست و سوم

- شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در مرداد ماه ۴۶,۵۹ به دست آمده‌است که نسبت به تیرماه (۴۴,۶۲) با شیب ملایم‌تری کاهش داشته‌است. در مرداد ماه عدد همه زیرشاخص‌های اصلی به غیر از انجام و تحویل سفارشات و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی زیر ۵۰ بوده‌است.
- شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در مرداد ماه (۴۰,۴۱) نسبت به تیر ماه با شدت بیشتری کاهش داشته‌است و به یکی از کمترین مقادیر خود از ابتدای شروع طرح طی ۲۳ ماه اخیر (به غیر از فروردین هرسال و اسفند ۹۸) رسیده‌است.
- شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۸۰,۷۵) همچنان با شدت زیاد در حال افزایش است و بیشترین شدت افزایش در بخش ساختمان بوده‌است. براساس آخرین اطلاعات مرکز آمار ایران از شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مرداد ماه عدد شاخص کل برای خانوارهای کشور به ۳۳۷,۸ رسید که نسبت به ماه قبل ۳,۲ درصد افزایش نشان می‌دهد.
- شاخص میزان فروش کالاها و خدمات در مردادماه (۴۰,۰۱) طی ۲۱ ماه گذشته (به غیر از فروردین هرسال و اسفند ۹۸) به شدت کاهش یافته و به کمترین مقادیر خود رسیده‌است.

گزارش دوره سی و پنجم طرح شاخص مدیران خرید (PMI) بخش صنعت

مرداد ۱۴۰۰

۴۵,۲۴

شامخ صنعت
دوره سی و پنجم

- شاخص مدیران خرید صنعت در مرداد ۴۵,۲۴ به‌دست آمده‌است و همچنان روند کاهشی در بخش صنعت وجود دارد اما کاهش آن نسبت به تیر ماه اندکی ملایم‌تر است. در بین زیرشاخص‌های اصلی شاخص صنعت فقط سرعت انجام و تحویل سفارش و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی عدد بالای ۵۰ را به ثبت رسانده و سایر زیرشاخص‌ها زیر ۵۰ بوده‌اند و در این میان مقدار تولید محصولات کمترین مقدار را داشته‌است.
- شاخص مقدار تولید محصولات در مرداد (۴۰,۲۶) همچنان کاهشی و با شدت بیشتر نسبت به تیر ماه کاهش داشته‌است و طی ۳۱ ماه گذشته از بهمن ۹۷ (به جز فروردین هر سال و اسفند ۹۸) کمترین مقدار خود را به ثبت رسانده‌است. به عقیده فعالان اقتصادی تعطیلات ناشی از موج پنجم شیوع کرونا عامل اصلی این کاهش بوده‌است.
- شاخص موجودی مواد اولیه در مرداد (۴۲,۱۸) مانند ماه قبل همچنان روند کاهشی داشته‌است و به کمترین مقدار خود طی ۱۰ ماه اخیر رسیده‌است. افزایش شدید قیمت مواد اولیه و نوسانات نرخ ارز، باعث شده تا بنگاه‌ها با کمبود مواد اولیه در بخش صنعت مواجه شوند.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

آخرین داده‌های IHS Markit در ماه آگوست نشان می‌دهد که شاخص ترکیبی PMI با عدد ۵۴,۱ به کمترین میزان در ۶ ماه گذشته رسیده‌است. با این وجود، روند بهبود شرایط عملکرد کسب و کارها برای ۱۴ امین ماه افزایشی است. براسن اساس رشد فعالیت‌ها در بسیاری از کشورها از جمله امریکا، ژاپن، آلمان، انگلیس، فرانسه، هند آفریقای جنوبی و برزیل ادامه داشته اما چین، روسیه و مکزیک عدد زیر ۵۰ داشتند.

براساس گزارش ماه ژوئیه IHS از شاخص PMI فعالیت کسب و کارها در منطقه یورو در ماه آگوست به رشد خود ادامه داد و به یکی از قویترین مقادیر خود در طول دو دهه گذشته رسیده‌است. براین اساس شاخص ترکیبی PMI با عدد ۵۹,۰ یک افزایش دیگر را در ماه آگوست به ثبت رسانده‌است. بخش خدمات با شاخص ۵۹,۰ در فعالیت‌ها دومین نرخ سریع رشد را از سال ۲۰۰۶ به ثبت رسانده‌است و سریعترین نرخ رشد را، ایرلند و بعد از آن به ترتیب اسپانیا و آلمان داشته‌اند. هزینه‌ها و قیمت‌های بنگاه‌ها با سریعترین نرخ در ۲۰ سال گذشته افزایش داشته زیرا تقاضا دوباره از عرضه پیشی گرفته‌است.

طبق نظرسنجی انجام شده از بنگاه‌های اقتصادی کشور، شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در مرداد ماه ۴۶,۵۹ به دست آمده‌است که نسبت به تیر ماه (۴۴,۶۲) با شدت کمتری کاهش داشته‌است. در مرداد ماه عدد همه زیرشاخص‌های اصلی به غیر از انجام و تحویل سفارشات و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی زیر ۵۰ بوده‌است. در این ماه فقط وضعیت هر سه بخش خدمات و کشاورزی، صنعت و ساختمان نسبت به ماه قبل بدتر شده‌است.

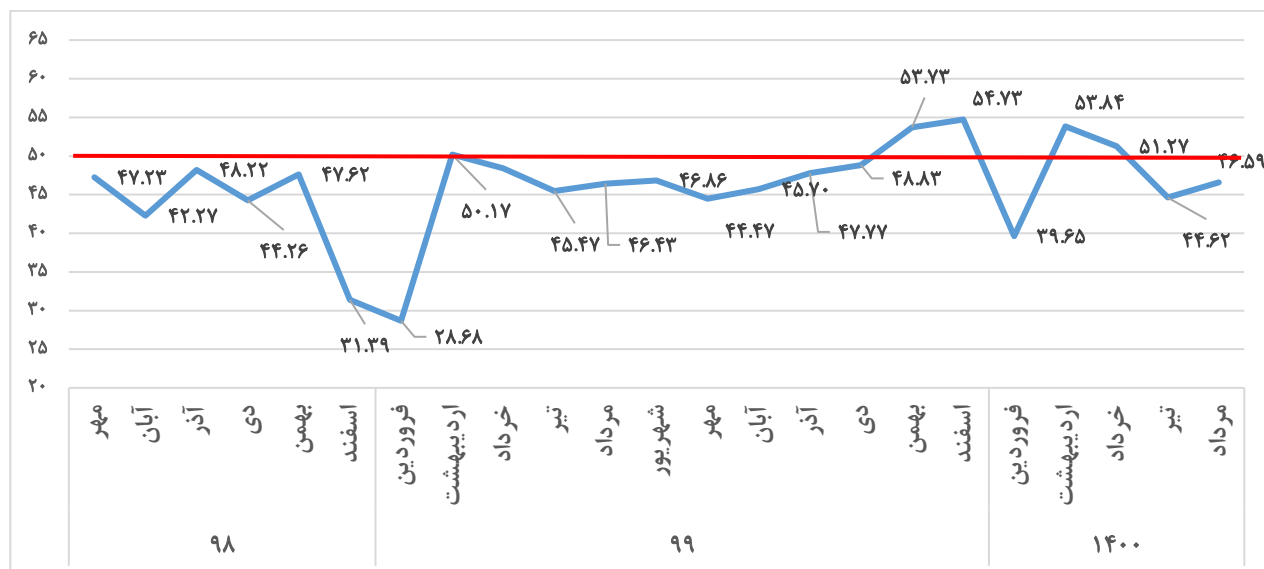
- شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در مرداد ماه (۴۰,۴۱) نسبت به تیر ماه با شدت بیشتری کاهش داشته‌است و (به غیر از فروردین هر سال و اسفند ۹۸) به یکی از کمترین مقادیر خود از ابتدای شروع طرح طی ۲۳ ماه اخیر رسیده‌است. تعطیلات ناشی از پیک پنجم کووید ۱۹، در کاهش فعالیت‌ها تأثیرگذار بوده‌است.
- شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۴۳,۸۹) همچنان روند کاهشی دارد اما با شیب ملایمتری نسبت به تیر ماه کاهش داشته‌است. کاهش تقاضای مشتریان ناشی از بلاتکلیفی تصمیمات سیاسی و نوسانات شدید قیمت‌هاست.
- شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۵۲,۲۳) نسبت به تیرماه با شدت بیشتری افزایش داشته‌است. افزایش این شاخص علی‌رغم کاهش در بخش ساختمان ناشی از افزایش استخدام در بخش خدمات و کشاورزی و صنعت است.
- شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۸۰,۷۵) همچنان با شدت زیاد در حال افزایش است و بیشترین شدت افزایش در بخش ساختمان بوده‌است. براساس آخرین اطلاعات مرکز آمار ایران از شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مرداد ماه، عدد شاخص کل برای خانوارهای کشور به ۳۳۷,۸ رسیده که نسبت به ماه قبل ۳,۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. این در حالیست که نرخ تورم دوازده ماهه منتهی به مرداد ماه برای خانوارهای کشور به رقم ۴۵,۲ درصد رسیده‌است.
- شاخص میزان فروش کالاها و خدمات در تیرماه (۴۰,۰۱) به شدت کاهش یافته و طی ۲۱ ماه گذشته (به غیر از فروردین هر سال و اسفند ۹۸) کمترین مقدار خود رسیده‌است. این کاهش و رکود در بازار ناشی از تعطیلات و کاهش شدید تقاضای مشتریان است.

به طور کلی براساس نظرسنجی انجام شده از فعالان اقتصادی در مرداد ماه اکثر فعالیت‌های کسب و کار به دلیل شرایط ناشی از تعطیلات پیک پنجم کووید ۱۹ و همچنین نااطمینانی طرف تقاضا از تغییرات سیاستگذاری کشور همچنان برای پنجمین ماه پیاپی با رکود تقاضا روبرو بودند که منجر به کاهش شدید فروش شده‌است.

جدول ۱: شاخص کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) مرداد ۱۴۰۰

شاخص	خرداد ۱۴۰۰	تیر ۱۴۰۰	مرداد ۱۴۰۰
شاخص کل	۵۱.۲۷	۴۴.۶۲	۴۶.۵۹
میزان فعالیت‌های کسب و کار	۵۲.۴۶	۴۴.۹۳	۴۰.۴۱
میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۹.۵۲	۳۳.۹۸	۴۳.۸۹
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۶.۱۹	۴۹.۶۲	۵۴.۳۷
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۴۵.۷۳	۴۷.۸۱	۴۷.۱۶
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۱.۵۰	۵۴.۸۷	۵۲.۲۳
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده	۷۷.۱۹	۸۴.۰۲	۸۰.۷۵
موجودی محصول نهایی در انبار یا کارهای معوق	۵۱.۳۲	۴۸.۳۶	۵۰.۱۵
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۸.۴۰	۴۲.۰۹	۴۵.۱۱
قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه شده	۵۸.۹۷	۵۸.۱۸	۵۹.۰۳
مصرف حامل‌های انرژی	۶۴.۵۰	۵۶.۵۷	۴۵.۹۴
میزان فروش کالاها یا خدمات	۵۳.۸۰	۴۲.۶۷	۴۰.۰۱
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۶۳.۷۸	۵۷.۰۱	۶۴.۳۴

نمودار ۱: مقایسه شاخص کل اقتصاد

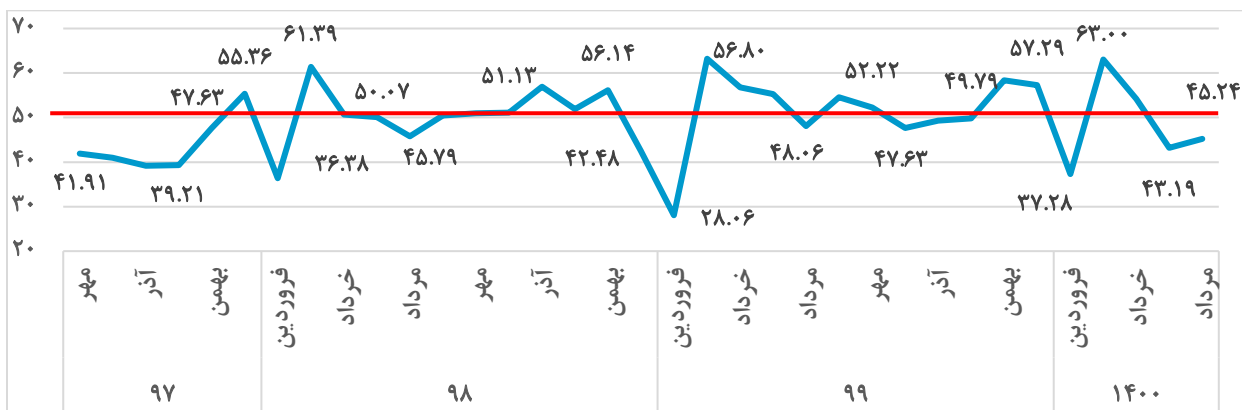
شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت در مرداد ماه عدد ۴۵,۲۴ به دست آمده است و همچنان روند کاهشی در بخش صنعت وجود دارد اما شدت کاهش آن اندکی نسبت به تیر ماه ملایم‌تر است. در بین زیرشاخص‌های اصلی شاخص صنعت، فقط سرعت انجام و تحویل سفارش و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی عدد بالای ۵۰ را به ثبت رسانده و سایر زیرشاخص‌ها زیر ۵۰ بوده‌اند و در این میان مقدار تولید محصولات کمترین مقدار را داشته‌است. در تیرماه به جز صنایع فراورده‌های نفت و گاز، چوب، کاغذ و مبلمان و صنایع کانی غیر فلزی بقیه رشته فعالیت‌ها در رکود بوده و عدد شاخص کل صنعت برای آن‌ها زیر ۵۰ بوده‌است.

- شاخص مقدار تولید محصولات در مرداد (۴۰,۲۶) همچنان کاهشی و با شدت بیشتر نسبت به تیر ماه کاهش داشته‌است و طی ۳۱ ماه گذشته از بهمن ۹۷ (به جز فروردین هر سال و اسفند ۹۸) کمترین مقدار خود را به ثبت رسانده‌است. به عقیده فعالان اقتصادی تعطیلات ناشی از پیک پنجم عامل اصلی این کاهش بوده‌است. البته در مردادماه هر سال، تعطیلات تابستانی کارخانه‌های بزرگ نیز از دلایل کاهش تولید قلمداد می‌شود.
- شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در مرداد ماه (۴۱,۴۱) کاهشی است هرچند شدت کاهش آن اندکی نسبت به تیرماه ملایم‌تر شده‌است. این کاهش همچنان متأثر از تغییرات سیاسی بوده و به دلیل افزایش شدید نرخ ارز، طرف تقاضا را در تصمیم‌گیری به شدت دچار بلاتکلیفی کرده‌است.
- شاخص موجودی مواد اولیه در مرداد ماه (۴۲,۱۸) مانند ماه قبل همچنان روند کاهشی داشته‌است و به کمترین مقدار خود طی ۱۰ ماه اخیر رسیده‌است. افزایش شدید قیمت مواد اولیه و نوسانات نرخ ارز، باعث شده تا بنگاه‌ها با کمبود مواد اولیه در بخش صنعت مواجه شوند.
- شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی در مرداد ماه (۵۱,۰۲) نسبت به تیرماه افزایش یافته و بخشی از آن ناشی از خوشبینی فعالان اقتصادی به بهبود فعالیت‌ها در بخش صنعت طی ماه‌های آتی است.
- شاخص قیمت خرید مواد اولیه (۸۲,۵۳) در مرداد ماه به بیشترین مقدار خود طی ۴ ماه اخیر رسیده‌است. افزایش قابل توجه نرخ ارز طی ماه‌های اخیر که بر روی قیمت خرید مواد اولیه تاثیر گذاشته باعث شده تا شاخص قیمت محصولات تولیدشده (۶۰,۰۱) نیز طی ۴ ماه اخیر به بیشترین مقدار خود برسد.
- شاخص میزان فروش محصولات (۳۸,۲۲) همچنان روند کاهشی شدیدی دارد و یکی از کمترین مقادیر خود را به ثبت رسانده‌است. این کاهش در فروش تحت تأثیر کاهش در تقاضا، افزایش شدید قیمت مواد اولیه، تغییرات دولت و عدم تصمیم برای خرید مشتریان بوجود آمده‌است.
- شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۶۵,۹۸) نشان‌دهنده خوشبینی فعالان اقتصادی به بهبود اوضاع در شهریور ماه است که طی ۴ ماه اخیر بیشترین مقدار را ثبت کرده‌است. رفع محدودیت‌های ناشی از تعطیلات کرونایی یکی از دلایل افزایش انتظارات مثبت است.
- در مرداد ماه شاخص تولید در صنایع نفت و گاز و صنایع کانی غیر فلزی عدد بالای ۵۰ و شاخص صادرات در صنایع فراورده‌های نفت و گاز، ماشین‌سازی و لوازم خانگی و چوب کاغذ و مبلمان عدد بالای ۵۰ را به ثبت رسانده‌است.

به طور کلی در مرداد تولیدکنندگان بخش صنعت همچنان با روند کاهشی در شاخص تولید، سفارشات و موجودی مواد اولیه روبرو بوده‌اند که نشان می‌دهد همچنان مانند ماه قبل رکود شدید در اکثر بخش‌های تولیدی وجود داشته‌است. تعطیلات ناشی از پیک پنجم کرونا، افزایش شدید نرخ ارز، نااطمینانی از شرایط بعد از انتخابات و ادامه قطعی برق در برخی استانها و تعطیلات تابستانی از جمله دلایلی است که بر شدت این رکود افزوده‌است.

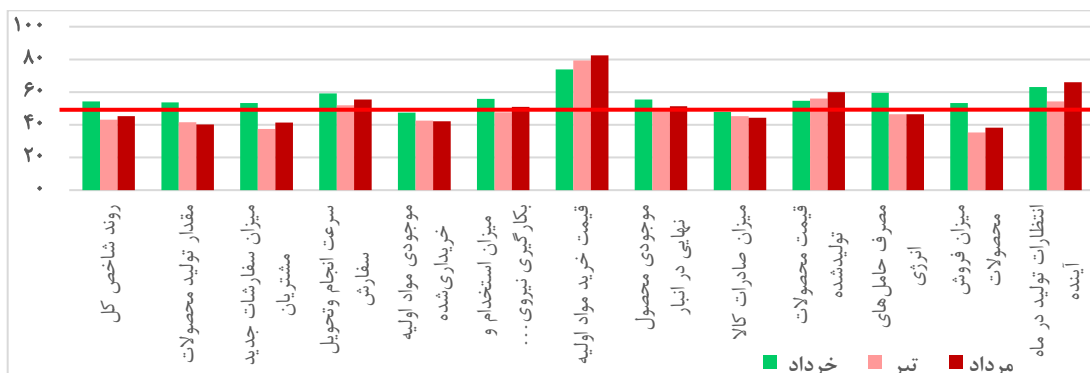
نمودار ۲: مقایسه روند شامخ بخش صنعت

جدول ۲: شامخ صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) مرداد ۱۴۰۰

شاخص	خرداد ۱۴۰۰	تیر ۱۴۰۰	مرداد ۱۴۰۰
شامخ کل صنعت	۵۴.۲۱	۴۳.۱۹	۴۵.۲۴
مقدار تولید محصولات	۵۳.۶۴	۴۱.۵۶	۴۰.۲۶
میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۳.۲۸	۳۷.۴۴	۴۱.۴۱
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۹.۲۳	۵۱.۸۴	۵۵.۵۴
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۴۷.۵۲	۴۲.۵۸	۴۲.۱۸
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۵.۹۳	۴۷.۶۸	۵۱.۰۲
قیمت خرید مواد اولیه	۷۳.۸۳	۷۹.۴۲	۸۲.۵۳
موجودی محصول نهایی در انبار	۵۵.۵۰	۴۸.۴۴	۵۱.۲۶
میزان صادرات کالا	۴۷.۸۶	۴۵.۳۱	۴۴.۳۲
قیمت محصولات تولید شده	۵۴.۶۱	۵۵.۹۵	۶۰.۰۱
مصرف حامل‌های انرژی	۵۹.۶۲	۴۶.۴۲	۴۶.۴۴
میزان فروش محصولات	۵۳.۳۱	۳۵.۲۵	۳۸.۲۲
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۳.۱۲	۵۴.۲۰	۶۵.۹۸

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به مرداد ۱۴۰۰

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید-مرداد ۱۴۰۰

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فراورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۴۸.۷۵	۶۰.۷۱	۳۲.۹۲	۳۷.۲۵	۵۶.۹۴	۴۰.۵۵	۴۹.۷۰	۴۴.۴۰	۵۳.۳۳	۳۸.۵۶	۳۰.۴۲	۴۳.۷۵
مقدار تولید محصولات	۴۱.۶۷	۶۴.۲۹	۲۵.۰۰	۴۰.۰۰	۶۱.۱۱	۲۹.۰۰	۴۳.۹۴	۳۷.۹۶	۵۰.۰۰	۳۰.۷۷	۳۳.۳۳	۳۷.۵۰
میزان سفارشات جدید	۵۰.۰۰	۶۶.۶۷	۲۵.۰۰	۲۷.۵۰	۶۱.۱۱	۳۷.۰۰	۴۳.۹۴	۴۰.۷۴	۵۰.۰۰	۳۲.۶۹	۸.۳۳	۵۰.۰۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۰.۰۰	۶۴.۲۹	۵۰.۰۰	۴۵.۰۰	۵۵.۵۶	۵۰.۰۰	۶۸.۱۸	۵۳.۷۰	۶۶.۶۷	۵۱.۹۲	۵۸.۳۳	۳۷.۵۰
موجودی مواد اولیه	۵۸.۳۳	۵۰.۰۰	۳۳.۳۳	۳۷.۵۰	۳۸.۸۹	۴۳.۰۰	۵۰.۰۰	۴۲.۵۹	۴۱.۶۷	۴۰.۳۸	۲۵.۰۰	۱۲.۵۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۰.۰۰	۵۰.۰۰	۴۱.۶۷	۴۲.۵۰	۵۵.۵۶	۵۲.۰۰	۵۱.۵۲	۵۱.۸۵	۵۸.۳۳	۴۶.۱۵	۴۱.۶۷	۶۲.۵۰
قیمت خرید مواد اولیه	۷۵.۰۰	۹۰.۴۸	۸۳.۳۳	۷۷.۵۰	۸۳.۳۳	۸۷.۰۰	۷۲.۷۳	۸۷.۰۴	۸۷.۵۰	۷۸.۸۵	۱۰۰.۰۰	۷۵.۰۰
موجودی محصول (انبار)	۵۸.۳۳	۴۰.۴۸	۵۰.۰۰	۴۰.۰۰	۷۲.۲۲	۴۵.۰۰	۶۰.۶۱	۵۶.۴۸	۳۷.۵۰	۴۰.۳۸	۵۸.۳۳	۲۵.۰۰
میزان صادرات کالا	۵۰.۰۰	۵۲.۳۸	۴۱.۶۷	۵۲.۵۰	۴۴.۴۴	۴۳.۰۰	۳۴.۸۵	۴۴.۴۴	۵۴.۱۷	۴۸.۰۸	۳۳.۳۳	۵۰.۰۰
قیمت محصولات تولیدشده	۸۳.۳۳	۷۶.۱۹	۶۶.۶۷	۴۷.۵۰	۵۰.۰۰	۷۱.۰۰	۵۷.۵۸	۶۴.۸۱	۴۱.۶۷	۵۱.۹۲	۶۶.۶۷	۵۰.۰۰
مصرف حامل‌های انرژی	۵۰.۰۰	۵۰.۰۰	۳۳.۳۳	۵۰.۰۰	۵۰.۰۰	۴۰.۰۰	۵۴.۵۵	۵۶.۴۸	۴۱.۶۷	۴۰.۷۷	۳۳.۳۳	۳۷.۵۰
میزان فروش محصولات	۴۱.۶۷	۶۶.۶۷	۲۵.۰۰	۲۷.۵۰	۵۰.۰۰	۳۰.۰۰	۳۹.۳۹	۳۹.۸۱	۵۰.۰۰	۳۸.۴۶	۱۶.۶۷	۵۰.۰۰
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۶.۶۷	۷۳.۸۱	۶۶.۶۷	۶۷.۵۰	۶۶.۶۷	۶۱.۰۰	۷۱.۲۱	۶۵.۷۴	۶۶.۶۷	۵۳.۸۵	۷۵.۰۰	۷۵.۰۰

برخی از مشکلات اصلی از دید فعالان اقتصادی در مردادماه ۱۴۰۰:

- رکود تقاضا به دلیل شرایط ناشی از تعطیلات پیک پنجم کووید ۱۹ و همچنین تغییرات فضای سیاسی کشور فروش و تقاضا را تحت تأثیر قرار داده است و در بسیاری از صنایع باعث کاهش در تولید شده است (کانی غیرفلزی، شیمیایی)
- عدم ثبات بازار به دلیل افزایش نرخ ارز و تعطیلات ناشی از پیک پنجم کرونا باعث کاهش تقاضا و نابسامانی در فروش شده است. - به دلیل تعطیلی ادارات، بسیاری از مجوزها به موقع صادر نمی شود. (صنایع شیمیایی)
- مشکل تامین خوراک دام و طیور و نهاده های دامی باعث رکود در این بخش باعث شده و صنایع وابسته نظیر تولیدکننده داروهای دامی نیز به دلیل رکود در این بازار تحت تأثیر قرار گرفته اند. (صنایع شیمیایی، صنایع کشاورزی)
- قطعی برق همچنان وجود دارد و گرانی مواد اولیه باعث کندی در تحویل سفارشات به مشتریان می شود (صنایع نفت و گاز)
- مشکل تأخیر در صدور مجوزها در تأمین مواد اولیه و سایر موارد اختلال ایجاد کرده که به خصوص این معضل با تعطیلات مرداد در موج پنجم شیوع کرونا شدت یافته است.